

Kääntäjä- ja tulkkausopiskelijoiden oma osuuskunta Osuuskunta Monikielisten lyhyt historia

Tuuli Ahonen
Itä-Suomen yliopisto

<https://doi.org/10.61200/mikael.144969>

Abstract

Osuuskunta Monikieliset is a Finnish co-operative of translation and interpreting students and graduates that was established in Savonlinna in 2007. The co-op was established originally to suit the needs of translation students in billing their customers as they did not have their own business ID. The purpose of the co-op is to ease the way of translation and interpreting student towards working life and offer real assignments already during their studies. The co-op also teaches students important entrepreneurship skills and offers them a supporting network. Throughout its short history, Monikieliset has kept growing and expanding. The biggest changes have been moving from Savonlinna to Joensuu as the translation studies programme of Joensuu University (from 2010 University of Eastern Finland, UEF) moved from one campus to another. In 2019 the rules of the co-op were changed. The most significant change was to open the co-op to students from other universities than UEF. Now, the members of the co-op include translation and interpreting students from various languages from UEF, Helsinki University and Turku University. This short history of Osuuskunta Monikieliset is mainly based on various archived documents of the co-op. These documents include minutes of board meetings, annual reports, and other documentation.

Keywords: Osuuskunta Monikieliset, co-operative, student-led co-operative, translation and interpreting students, work life

Avainsanat: Osuuskunta Monikieliset, osuuskunta, opiskelijaosuuskunta, käänös- ja tulkkausalan opiskelijat, työelämä

1 Johdanto

Osuuskunta Monikieliset on kääntäjä- ja tulkkausalan opiskelijoiden ja vastavalmistuneiden osuuskunta, jonka pääasiallisena tehtävänä on jäsentensä ammattiin opiskelun ja taloudenpidon tukemiseksi tarjota ja markkinoita käänös-, tulkkaus- ja kielentarkastuspalveluita sekä muita viestinnän alaan kuuluvia palveluja. Osuuskunnan jokapäiväisestä toiminnasta vastaa 3–7-jäseninen hallitus. Jäseniä osuuskunnassa on kirjoitushetkellä 86. Osuuskuntaan voivat liittyä käänös- ja tulkkausalan opiskelijat tai vastavalmistuneet

*Laura Ivaska, Outi Paloposki & Leena Salmi (toim.) 2024
Mikael*

*Kääntämisen ja tulkkauksen tutkimuksen aikakauslehti 17:3, s. 417–427
Finsk tidskrift för översättnings- och tolkningsforskning 17:3, s. 417–427
Finnish Journal of Translation and Interpreting Studies 17:3, p. 417–427*

suomalaisista korkeakouluista. Tällä hetkellä jäseniä osuuskunnassa on Itä-Suomen, Helsingin ja Turun yliopistoista (Taulukko 1.).

Taulukko 1. Osuuskunnan jäsenet yliopistoittain

	Jäsenmäärä	Prosenttiosuus
Itä-Suomen yliopisto	58	67,44 %
Helsingin yliopisto	24	27,91 %
Turun yliopisto	4	4,65 %
Yhteensä	86	100 %

Eniten kääntäjiä ja tulkkeja on englannin kielessä (Taulukko 2). Englanti onkin suomen lisäksi päätyökielenä yli puolella osuuskunnan jäsenistä. Muita pääasiallisia työkieliä suomen lisäksi ovat ruotsi, venäjä, saksa ja ranska. Lisäksi osuuskunnan joillakin jäsenillä on lisätyökieliä, joista he kääntävät lähinnä suomeen päin. Näitä ovat espanja, japani, italia, viro sekä kiina. Muutama osuuskunnan jäsen on myös auktorisoitu kääntäjä kieli-pareissa englanti–suomi, venäjä–suomi, saksa–suomi ja suomi–venäjä.

Taulukko 2. Osuuskunnan jäsenten työkielet

	Työkieli suomen lisäksi	Muut työkielet	Yhteensä
Englanti	60	10	70
Ruotsi	6	10	16
Venäjä	12	0	12
Saksa	5	8	13
Ranska	3	6	9
Espanja	0	3	3
Japani	0	4	4
Italia	0	2	2
Viro	0	1	1
Kiina	0	1	1

Liityin Osuuskunta Monikielisiin vuonna 2015 ja olen toiminut osuuskunnan hallituksessa eri tehtävissä vuodesta 2019 saakka. Osuuskunnalla on tällä hetkellä sen ennätysmäärä jäseniä ja toimintaa pyritään laajentamaan myös Tampereelle. Osuuskunnan talous on vakaa. Siitä kertoo esimerkiksi se, että osuuskunta voi tukea jäseniään käännösteknologisten työvälineiden, kuten käännösmuistin, hankinnassa. Uutta kehitetään jatkuvasti, mutta aktiivisista jäsenistä tuntuu aina olevan pulaa. Miksi sitten osuuskunnan toimintaan kannattaa lähteä? Omista kokemuksistaan osuuskunnassa on kertonut esimerkiksi Aleks Nevalainen haastattelussaan HUMUS-blogiin (Ahonen, 2022). Hänen mukaansa osuuskuntatoiminnalla pääsee kiinni työelämään ja saa tukea alan opiskelijoiden ja valmistuneiden yhteisöltä (Ahonen 2022). Jana Hämäläisen mukaan osuuskuntatoiminnassa saa

kokemusta asiakkaiden kanssa työskentelystä, projektinhallinnasta, työn hinnoittelusta ja aikataulutamisesta (Liimatainen, 2021).

2 Osuuskunnan ensiaskeleet

Osuuskunta Monikieliset perustettiin Savonlinnassa vuonna 2007, kun silloisen Joensuun yliopiston kansainvälisen viestinnän laitos sijaitsi Savonlinnan kampuksella. ”Aloite osuuskunnan perustamiselle tuli opiskelijoilta ja syy oli käytännöllinen. Asiasta oli puhuttu aiemminkin, kun eräälle opiskelijalle tuli suurempi käännöstyö, josta piti laskuttaa”, osuuskunnan puheenjohtajana useita vuosia toiminut Maija Horttanainen kertoo *Osuuskunta*-lehden haastattelussa (Muukka 2020, 56). Osuuskunta valikoitui yritysmuodoksi nopeasti. ”Osuuskunta oli alusta alkaen ainoa vaihtoehto yritysmuodoksi, koska sillä uskottiin olevan monia etuja. Osuuskunta koettiin joustavaksi yritysmuodoksi isolle ryhmälle ja riskit yksittäiselle jäsenelle ovat todella pienet. Myös toimeksiantojen jakaminen koettiin helpoksi osuuskunnassa”, Maija Horttanainen jatkaa.

Yritystoiminnan käynnistämisen tueksi järjestettiin käänös- ja kieliopintojen ulkopuolinen Yritystoiminnan ABC -kurssi, jota opetti Jarmo Manninen. Kurssi ajoittui tammi-helmikuulle vuonna 2007. Kurssin arviointiasteikko oli hyväksytyy/hylätty ja siitä sai kolme opintopistettä. Kurssin tavoitteena oli antaa opiskelijoille yleiskuva yrittäjyydestä erityisenä painopisteenä osuuskuntayrittäminen (Manninen, 2007d). Kurssilla käytiin läpi yrityksen perustamiseen liittyviä perusasioita, kuten yritysmuodon valintaa (Manninen, 2006), yritystoiminnan perustamista ja suunnitteluprosessia, liikeideaa, toimialamäärittystä (Manninen 2007a); yrittäjyyden olemusta ja ulottuvuuksia (Manninen 2007b) sekä yritystoiminnan taloudellisia perusedellytyksiä, kuten kannattavuuslaskentaa (Manninen 2007c). Kurssikuvauksen mukaan tavoitteena oli myös laatia liiketoimintasuunnitelma opiskelijaosuuskunnalle (Manninen 2007d) eli kurssi oli räätälöity erityisesti osuuskunnan perustamisen tueksi.

Osuuskunnan perustajajäsen ja ensimmäinen hallituksen puheenjohtaja Heidi Niva suoritti Mannisen kurssin. Osuuskunnan arkistoista löytyy Mannisen opetusmateriaalien lisäksi myös muutama Nivan tehtäväpaperi, joissa hän on osuuskunnan toimintaa suunnitellut. Kurssin tehtävissä Niva on tarkastellut muun muassa markkinoita, tavoitemielikuvaa, palveluita ja toimintatapoja (Kuva 1) Yrityksen perustamisen taustatyönä on laadittu myös SWOT-analyysi¹, jossa on tarkasteltu yrityksen vahvuuksia ja heikkouksia sekä uhkia ja mahdollisuuksia. Analyysissä osuuskunnan vahvuuksiksi nostettiin moniosaaminen sekä se, että osuuskunnassa on paljon palveluntuottajia. Heikkoutena taas pidettiin kokemattomuutta. Mahdollisuuksina mainitaan alueella kaivattujen palveluiden tarjoaminen sekä hyvän alun antaminen kääntäjäyrittäjän uralla opiskelijoille, jotka ovat valmistumaisillaan. Uhkana oli heikkoutenakin pidetty kokemattomuus sekä rahapula. Vielä tässä vaiheessa yrityksen perustaminen on tuntunut hieman pelottavalta ja Niva

¹ SWOT-analyysi on yksi käytetyimmistä analyysimenetelmistä, jota voidaan käyttää esimerkiksi yrityksen perustamisen prosessissa. Nelikenttään kirjataan tarkasteltavan asian eri puolia. Lyhenne SWOT muodostuu sanoista *strengths* eli vahvuudet, *weaknesses* eli heikkoudet, *opportunities* eli mahdollisuudet ja *threats* eli uhkat. (Sarsby 2016:3).

(2007b) onkin kirjannut tehtäväpaperiin näin: ”Vielä tässä vaiheessa en tohtisi perustaa yksin yritystä.” Toisaalta vastauksista loistaa myös into päästä tekemään töitä: ”Oikeat toimeksiannot innostavat ja kiinnostavat.”

Kuva 1. Heidi Nivan tehtäväpaperit Yritystoiminnan perusteita -kurssilta (Niva 2007a)

Yrityssuunnittelun perusteita	Harjoituksia	Yrityssuunnittelun perusteita	Harjoituksia								
<p>1. Olette aloittamassa yritystoimintaa seuraavalla toimialalla:</p> <p>Käännös-, tulkkaus-, koulutus-, kielentarkastus- sekä muut viestinnän alaan kuuluvat palvelut</p> <p>Suunnittele yrityksen liikeideaa alla olevan jäsentelyn pohjalta.</p>		<p>1. Olette aloittamassa yritystoimintaa lähinnä omaan koulutusalaanne perustuvien palvelujen tuottajina. Suunnitelkaa yrityksen liikeideaa alla olevan jäsentelyn pohjalta.</p>									
<table border="1"> <thead> <tr> <th>Yrityksen markkinat</th> <th>Mielikuvat</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td> <p>Ketkä ovat asiakkaitanne?</p> <p>Pienet yritykset, yksityiset henkilöt, koulut, kunnat ym.</p> </td> <td> <p>Miksi asiakkaiden kannattaa käyttää yrityksenne palveluja? Millaisen mielikuvan haluaisitte luoda palveluksistanne ja yrityksestänne?</p> <p>Edukkain ja ammattitaitoisia palveluita tarjoava yritys.</p> </td> </tr> </tbody> </table>		Yrityksen markkinat	Mielikuvat	<p>Ketkä ovat asiakkaitanne?</p> <p>Pienet yritykset, yksityiset henkilöt, koulut, kunnat ym.</p>	<p>Miksi asiakkaiden kannattaa käyttää yrityksenne palveluja? Millaisen mielikuvan haluaisitte luoda palveluksistanne ja yrityksestänne?</p> <p>Edukkain ja ammattitaitoisia palveluita tarjoava yritys.</p>	<p>OSUUSKUNTA MONIKIELISET</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Yrityksen markkinat</th> <th>Tavoitemielikuva</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td> <p>Käännöspalveluja tarvitsevat</p> <ul style="list-style-type: none"> yritykset korkeakoulut ja oppilaitokset kunnat muut julkiset laitokset yksityiset tahot <p>Itä-Suomessa ympäri Suomea myös ulkomailta</p> </td> <td> <ul style="list-style-type: none"> nuorekas yritys energinen edullisia palveluja kilpailukykyiset hinnat laadukkaita palveluja nopea ja luotettava asiakaslähtöinen ystävällinen palvelu yrityksellä on kasvot ajan hermolla oleva </td> </tr> </tbody> </table>		Yrityksen markkinat	Tavoitemielikuva	<p>Käännöspalveluja tarvitsevat</p> <ul style="list-style-type: none"> yritykset korkeakoulut ja oppilaitokset kunnat muut julkiset laitokset yksityiset tahot <p>Itä-Suomessa ympäri Suomea myös ulkomailta</p>	<ul style="list-style-type: none"> nuorekas yritys energinen edullisia palveluja kilpailukykyiset hinnat laadukkaita palveluja nopea ja luotettava asiakaslähtöinen ystävällinen palvelu yrityksellä on kasvot ajan hermolla oleva
Yrityksen markkinat	Mielikuvat										
<p>Ketkä ovat asiakkaitanne?</p> <p>Pienet yritykset, yksityiset henkilöt, koulut, kunnat ym.</p>	<p>Miksi asiakkaiden kannattaa käyttää yrityksenne palveluja? Millaisen mielikuvan haluaisitte luoda palveluksistanne ja yrityksestänne?</p> <p>Edukkain ja ammattitaitoisia palveluita tarjoava yritys.</p>										
Yrityksen markkinat	Tavoitemielikuva										
<p>Käännöspalveluja tarvitsevat</p> <ul style="list-style-type: none"> yritykset korkeakoulut ja oppilaitokset kunnat muut julkiset laitokset yksityiset tahot <p>Itä-Suomessa ympäri Suomea myös ulkomailta</p>	<ul style="list-style-type: none"> nuorekas yritys energinen edullisia palveluja kilpailukykyiset hinnat laadukkaita palveluja nopea ja luotettava asiakaslähtöinen ystävällinen palvelu yrityksellä on kasvot ajan hermolla oleva 										
<table border="1"> <thead> <tr> <th>Palvelut</th> <th>Toimintatapa</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td> <p>Mitä palveluja teillä tulee olemaan tarjonnassa?</p> <p>Eli kaikkea mahdollista!</p> </td> <td> <p>Miten toiminta järjestetään Lyhyt kuvaus toiminnan organisomisesta ym. (missä ja miten palvelut tuotetaan? tiedotus ja markkinointi jne.)</p> <p>Osuuskunta, jolla on hallitus ja toiminnasta vastaava henkilö joka koordinoi töitä. Mainosvälineet neissä ensi alkueen, myös lehdistössä.</p> </td> </tr> </tbody> </table>		Palvelut	Toimintatapa	<p>Mitä palveluja teillä tulee olemaan tarjonnassa?</p> <p>Eli kaikkea mahdollista!</p>	<p>Miten toiminta järjestetään Lyhyt kuvaus toiminnan organisomisesta ym. (missä ja miten palvelut tuotetaan? tiedotus ja markkinointi jne.)</p> <p>Osuuskunta, jolla on hallitus ja toiminnasta vastaava henkilö joka koordinoi töitä. Mainosvälineet neissä ensi alkueen, myös lehdistössä.</p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Palvelut</th> <th>Toimintatapa</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td> <ul style="list-style-type: none"> käännöspalvelut tulkkauspalvelut koulutuspalvelut kielentarkastuspalvelut muut viestinnän alaan kuuluvat palvelut </td> <td> <ul style="list-style-type: none"> työt tehdään yliopiston tai työntekijän tiloissa toimintoja koordinoiva henkilö markkinointi & tiedotus nettisivuilla suora markkinointi sähköpostijakelut opettajilla merkittävä rooli laadunvalvonnassa </td> </tr> </tbody> </table>		Palvelut	Toimintatapa	<ul style="list-style-type: none"> käännöspalvelut tulkkauspalvelut koulutuspalvelut kielentarkastuspalvelut muut viestinnän alaan kuuluvat palvelut 	<ul style="list-style-type: none"> työt tehdään yliopiston tai työntekijän tiloissa toimintoja koordinoiva henkilö markkinointi & tiedotus nettisivuilla suora markkinointi sähköpostijakelut opettajilla merkittävä rooli laadunvalvonnassa
Palvelut	Toimintatapa										
<p>Mitä palveluja teillä tulee olemaan tarjonnassa?</p> <p>Eli kaikkea mahdollista!</p>	<p>Miten toiminta järjestetään Lyhyt kuvaus toiminnan organisomisesta ym. (missä ja miten palvelut tuotetaan? tiedotus ja markkinointi jne.)</p> <p>Osuuskunta, jolla on hallitus ja toiminnasta vastaava henkilö joka koordinoi töitä. Mainosvälineet neissä ensi alkueen, myös lehdistössä.</p>										
Palvelut	Toimintatapa										
<ul style="list-style-type: none"> käännöspalvelut tulkkauspalvelut koulutuspalvelut kielentarkastuspalvelut muut viestinnän alaan kuuluvat palvelut 	<ul style="list-style-type: none"> työt tehdään yliopiston tai työntekijän tiloissa toimintoja koordinoiva henkilö markkinointi & tiedotus nettisivuilla suora markkinointi sähköpostijakelut opettajilla merkittävä rooli laadunvalvonnassa 										

Osuuskunnan perustamiskokous pidettiin 19.2.2007 Joensuun yliopiston Savonlinnan kampuksella, salissa 022 kello 14.00. Paikalla oli yhteensä 14 henkilöä. Kokouksessa esiteltiin osuuskunnan säännöt ja päätettiin jäseneksi hakemisen prosessista ja jäsenyyden edellytyksistä. Kokouksen sihteeri kirjoitti perustamiskirjan, johon merkittiin osuuskunnan perustajajäsenet ja heidän tietonsa. Lisäksi kokouksessa päätettiin, että jokainen jäsen saa yhden osuuden, osuuskunnan perustamiskulut saavat olla maksimissaan 500 euroa ja hallitukseen valitaan kolme jäsentä ja kolme varajäsentä. Lopuksi valittiin jäsenet hallitukseen. Hallitukseen valittiin tässä vaiheessa kolme jäsentä ja kaksi varajäsentä. Päätettiin, että perustamiskirja allekirjoitetaan sen jälkeen, kun se on täydentynyt yhden hallituksen varajäsenen osalta. Hallituksen järjestäytymiskokous pidettiin perustamiskokouksen jälkeen. Ensimmäiseen hallitukseen valittiin seuraavat jäsenet: puheenjohtaja Heidi Niva, varsinaiset jäsenet Lauri Nurmi ja Mona Pesonen sekä varajäsenet Antti Ojanen, Marjukka Räisänen ja Henna Stolp. Tarkat päivämäärät liittyen osuuskunnan perustamiseen:

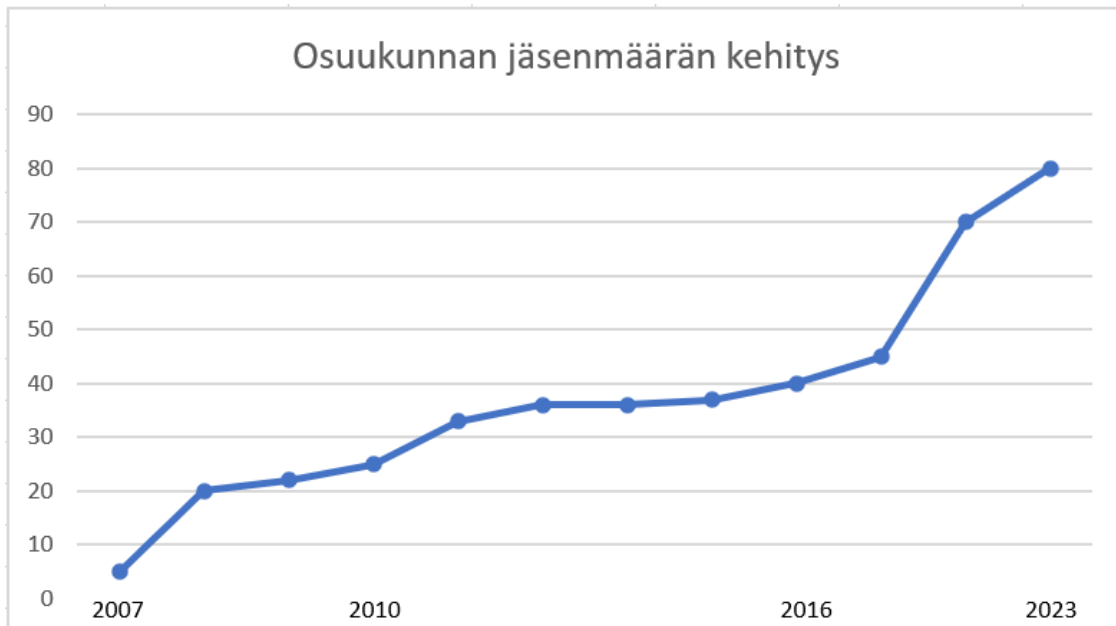
- Perustamiskokous 19.2.2007
- Perustamiskirjan allekirjoitus 9.3.2007
- Merkitty arvonlisävelvolliseksi 30.3.2007

- Rekisteröity säännöllisesti palkkoja maksavaksi työnantajaksi 30.3.2007
- Merkitty ennakoperintärekisteriin 30.3.2007
- Rekisteröity Patentti- ja rekisterihallitukselle 10.5.2007

3 Jäsenkehitys

Osuuskunnalla oli kahdeksan perustajajäsentä, joista kukaan ei ole enää mukana osuuskunnan toiminnassa. Jäsenmäärä kasvoi ensimmäisen toimintakauden aikana kahteenkymmeneen. Uusia jäseniä osuuskuntaan saatiin Joensuusta, kun toiminta alkoi pikkuhiljaa siirtyä sinne Savonlinnasta. Erityisesti venäjän kielen osaajia liittyi lisää osuuskuntaan, kun se muutti Joensuuhun. Syynä tähän todennäköisesti on se, että Joensuussa venäjän kieltä oli tuolloin voinut opiskella jo vuosikymmeniä ja alueella on muutenkin vahva venäjän kielen vaikutus. Osuuskunnan jäsenmäärä pysyi samalla tasolla tai kasvoi muutamalla jäsenellä vuosittain vuoteen 2009 saakka, jolloin jäseniä oli noin 20. Jäsenmäärä kasvoi tasaisesti seuraavat kymmenen vuotta ja oli sääntömuutoksen aikaan vuonna 2019 noin 40. Kun sääntömuutos avasi mahdollisuuden muiden yliopistojen opiskelijoille liittyä osuuskuntaan, jäsenmäärä lähti kasvamaan huomattavasti (Kaavio 1). Ensimmäinen Helsingin yliopiston opiskelija liittyi osuuskuntaan 2.9.2019 ja ensimmäinen Turun yliopiston opiskelija 24.4.2020. Vuonna 2024 jäsenmäärä on sen historian korkeimmillaan; jäseniä on 86. Jäsenmäärää tarkastellessa tulee kuitenkin huomioida se, että luvuissa on mukana joitakin ”haamujäseniä”, jotka eivät ole muistaneet erota osuuskunnasta, vaikka eivät sen toiminnassa ole enää millään tavalla mukana.

Kaavio 1. Osuuskunnan jäsenmäärän kehitys

4 Hallitustehtävät

Osuuskunnan jokapäiväistä toiminnasta vastaa osuuskunnan hallitus. Hallituksessa pitää olla vähintään kolme edustajaa, joista yhden tulee toimia puheenjohtajana. Hallituspaikkoja voi nykyään olla enintään seitsemän, mutta vuoteen 2019 niitä saattoi olla enintään viisi. Sääntömuutoksessa hallituspaikkoja lisättiin osuuskuntalain sallimaan maksimimäärään. Osuuskunnan pitkäaikaisin puheenjohtaja on Maija Horttanainen, joka toimi osuuskunnan hallituksen puheenjohtajana vuosina 2017–2020. Hän on myös osuuskunnan historian pitkäaikaisin hallitusjäsen, sillä hän on toiminut osuuskunnan hallituksessa kahdeksan vuotta useassa eri roolissa. Kaksi vuotta toimineita puheenjohtajia ovat Leevi Leppänen (2014–2016) ja Ilona Repponen (2021–2023).

Puheenjohtajan lisäksi lähes jokaisessa hallituksessa on ollut nimetty sihteeri, jonka pääasiallisena tehtävänä on ollut toimia hallituksen kokousten kirjurina. Vain alkuvuosina sihteeriä ei erikseen nimitetty, vaan sihteerin tehtävää toimittivat vaihtelevasti hallituksen jäsenet. Sihteeri on nimitetty osuuskunnan hallitukseen vuodesta 2010 alkaen. Osuuskunnan pitkäaikaisimpana sihteerinä on toiminut Henriikka Laamanen (2016–2020). Sihteerin tehtävänä on kirjoittaa kokousten pöytäkirjat sekä hoitaa ne tarkastettavaksi, allekirjoitettavaksi ja lopulta arkistoitavaksi. Osuuskunnan kokousten pöytäkirjoista on olemassa vain paperiset versiot vuoteen 2017 saakka ja niistäkin osa on kadonnut vuosien saatossa. Vuoden 2017 huhtikuusta eteenpäin kokousten pöytäkirjat on tallennettu sähköisesti.

Osuuskunnan alkuvuosina hallituksen jäsenillä ei ollut kovinkaan tarkoin määriteltyjä nimikkeitä tai niistä ei ainakaan ole jäänyt merkintöjä osuuskunnan arkistoihin. Vuoteen 2010 hallituksessa oli myös nimettyjä varajäseniä, joita myöhempinä vuosina ei enää ole ollut. Puheenjohtajan ja sihteerin lisäksi hallituksissa on ollut useita erilaisia pestejä. Yleisimpiä ovat olleet talouteen liittyvät tehtävät (tilinhoitaja, palkanlaskija, talousvastaava) sekä töiden koordinointiin liittyvät tehtävät (töiden koordinoija, käännöskoordinaattori, kielipalvelukoordinaattori). Nämä kaksi erilaista tehtävää ovat olleet yhden hallituslaisen hoidettavana, vain tehtävän nimike on eri vuosina ollut vähän erilainen. Lisäksi hallituksessa on usein ollut tiedotusvastaava ja jäsenvastaava.

5 Osuuskunnan talous

Osuuskunnan tavoitteena ei ole tehdä suurta taloudellista tulosta, vaan mahdollistaa opiskelijoiden pääsy kiinni työelämään. Osuuskunnan liikevaihto on heitellyt muutamasta sadasta useisiin kymmeneen tuhansiin vuosien varrella. Vuodet ovat olleet vaihtelevasti plussalla tai miinuksella. Usein tavoitteena on ollut nollatulos ja toiminnan jatkumisen takaaminen. Vuonna 2009 hallituksen kokouksen pöytäkirjassa (11.3.2009) mainitaan, että hallituslaiset ovat keskustelleet ”osuuskunnan mahdollisesta konkurssista, ja siitä saadaanko yleiskokouksessa uutta hallitusta kasaan ja missä kaupungissa osuuskunta toimintaansa tulevaisuudessa jatkaa, jos jatkaa.” Merkinnän jälkeen konkurssia ei mainita seuraavissa pöytäkirjoissa, mistä voidaan päätellä, että taloustilanne oli muuttunut positiivisemmaksi kirjauksen jälkeen. Osuuskunnan alkuaikoina pöytäkirjoissa oli useita

mainintoja siitä, että esimerkiksi veroja oli maksettu liikaa ja niitä palautui hitaasti osuuskunnan tilille. Kenties tällainen tilanne on johtanut hallituksen varautumaan pahimpaan.

Tuloja osuuskunta saa lähinnä töiden laskutuksen yhteydessä osuuskunnalle jäävästä osuudesta, joka on tällä hetkellä 30 prosenttia. Osuutta laskettiin vuonna 2016 viisi prosenttia, mutta jo muutaman vuoden päästä osuus oli nostettava takaisin alkuperäiseen lukuun. Tällä osuudella katetaan lähinnä tilitoimiston kulut. Osuuskunnan ensimmäinen tilitoimisto oli Savonlinnassa sijaitseva First April Corporation Oy. Ajatus tilitoimiston vaihtamisesta tuli esille ensimmäisen kerran vuoden 2011 hallituksen kokouksen pöytäkirjassa. Vaihtoa perusteltiin paikkakunnan muutoksella. Sopimus uuden tilitoimiston kanssa tehtiin kuitenkin vasta vuonna 2016, kun osuuskunta siirtyi joensuulaisen Tilitoimisto Laskentatulos Oy:n asiakkaaksi. Valintaan vaikutti se, että osuuskunnan jäsen Jenna Kervinen (ent. Mähönen) työllistyi palkanlaskijaksi kyseiseen tilitoimistoon ja tunsin näin osuuskunnan toiminnan entuudestaan.

Osuuskunnan kautta jäsenet voivat laskuttaa itse hankkimiaan asiakkaita, mutta osuuskuntaan otetaan myös suoraan yhteyttä. Työt koordinoidaan eteenpäin ja jäsenet tekevät töistä tarjouksen. Osuuskunnan asiakkaita ovat muun muassa yliopistot, varsinkin Joensuun ja sittemmin Itä-Suomen yliopisto ja sen eri laitokset, tiedekunnat ja muut toimielimet. Tarjouspyyntöjä tulee myös tutkijoilta, työryhmiltä ja muilta yliopiston työntekijöiltä. Opiskelijat tilaavat usein käännoiksi pro gradujen tiivistelmiinsä. Erilaisten akateemisten tekstien käännoiset ja kielentarkastus ovat osuuskunnan yleisimpiä töitä. Lisäksi osuuskunnan kotikunnat, aluksi Savonlinna ja sittemmin Joensuu, ovat teettäneet töitä osuuskunnan kautta. Myös muut lähikunnat, kuten Lappeenranta ja Iloanta ovat olleet osuuskunnan asiakkaita. Erityisesti matkailu- ja kulttuurialan toimijat ovat löytäneet osuuskunnan. Esimerkiksi erilaisia matkailualojen verkkosivuja sekä tapahtumien ja muun muassa museoiden esittelytekstejä on käännetty paljon. Tulkkaustöitä on ollut sekä konferensseissa että päivittäisissä asioimistilanteissa, mutta tulkkausten määrä on huomattavasti pienempi kuin käännoisten ja oikolukujen. Osuuskunnan kautta on lisäksi tehty myös tekstittämistöitä ja litterointia.

6 Sääntömuutos: Joensuun osuuskunnasta kaikkien yliopistojen osuuskunnaksi

Osuuskunnan toiminnan aikana on toteutettu yksi suuri sääntömuutos, joka tuli voimaan vuoden 2019 alusta. Ensimmäisen kerran tarpeesta sääntömuutokselle mainitaan jo vuonna 2015 hallituksen kokouksen pöytäkirjassa (3.3.2015). Silloin esille nostetaan tarve päivittää osuuskunnan säännöissä Joensuun yliopiston nimi Itä-Suomen yliopistoksi sekä hallitusjäsenien määrän nostaminen. Myöhemmät hallitukset nostivat esille myös tarpeen muuttaa osuuskunnan kotipaikka Joensuuksi, ja jäsenmäärän kasvattamiseksi esitettiin myös ideaa ottaa jäseniksi opiskelijoita muista yliopistoista. Mittavaa ja hintavaa sääntömuutosta työstiin usean hallituskauden aikana ja lopulliset muutokset saatiin voimaan 2019. Merkittävimmät sääntömuutokset on koottu taulukkoon 3. Sääntömuutoksesta uutisoitiin Itä-Suomen yliopiston verkkosivuilla (UEF 2019).

Taulukko 3. Osuuskunnan merkittävimmät sääntömuutokset

Alkuperäinen sääntö	Sääntö 2019 ->
1 § Toiminimi ja kotipaikka Osuuskunnan toiminimi on Osuuskunta Monikieliset ja kotipaikka Savonlinna .	1 § Toiminimi ja kotipaikka Osuuskunnan toiminimi on Osuuskunta Monikieliset ja kotipaikka Joensuu .
2 § Toimiala Osuuskunnan tarkoituksena ja toimialana on jäsenten ammattiin opiskelun ja taloudenpidon tukemiseksi tarjota ja markkinoida käännös-, tulkkaus-, koulutus- , ja kielentarkastuspalveluita sekä muita viestinnän alaan kuuluvia palveluja siten, että ensisijaisesti jäsenet suorittavat työt.	2 § Toimiala Osuuskunnan tarkoituksena ja toimialana on jäsenten ammattiin opiskelun ja taloudenpidon tukemiseksi tarjota ja markkinoida käännös-, tulkkaus- ja kielentarkastuspalveluita sekä muita viestinnän alaan kuuluvia palveluja siten, että ensisijaisesti jäsenet suorittavat työt.
3 § Jäsenyyden hakeminen, siitä erottaminen ja eroaminen Opiskelijajäsenenä voi toimia vain opiskelun aikana sekä vuoden ajan valmistumisen jälkeen, jolloin hallitus erottaa jäsenen automaattisesti. Opiskelijan on oltava Joensuun yliopiston opiskelija.	3 § Jäsenyyden hakeminen, siitä erottaminen ja eroaminen Jäsenenä voi toimia opiskelun aikana sekä valmistumisen jälkeen halumansa ajan.
10 § Osuuskunnan kokoukset Joensuun yliopiston käännöstieteen asettamalla edustajalla on oikeus olla läsnä osuuskunnan kokouksissa, joissa hänellä on puhevalta, mutta ei äänivaltaa	10 § Osuuskunnan kokoukset Hallitus voi kutsua kokouksiin korkeakoulujen edustajia , joilla on kokouksissa puhevalta, mutta ei äänivaltaa.
14 § Hallitus Osuuskunnan hallitukseen kuuluu vähintään kolme (3) jäsentä ja enintään viisi (5) jäsentä.	14 § Hallitus Osuuskunnan hallitukseen kuuluu vähintään kolme (3) jäsentä ja enintään seitsemän (7) jäsentä ihanteellisesti niin että kaupungit, joissa on tarjolla kääntämisen ja tulkkauksen koulutusta ovat edustettuna.

7 Hallituksen esityslistalla usein esiintyvät aiheet

Osuuskunnan hallituksen kokousten pöytäkirjoista sekä toimintakertomuksista nousee esille useita aiheita, jotka toistuvat vuosi vuodelta. Näitä ovat muun muassa tarve jäsenten aktivointiin, jäsenten katoaminen ("haamujäsenet"), hallituksen kokoon saamisen vaikeus, verkkosivujen ja muiden materiaalien päivittämisen tarve, sähköpostin yhteiskäyttö ja tarve puhelimelle. Jotta osuuskunta voi toimia, on sillä oltava hallitus. Aktiivisten hallituslaisten houkuttelemisen mukaan on tuottanut useina vuosina ongelmia, mutta joka vuosi vähintään kolme osuuskunnan jäsentä on lähtenyt mukaan hallitustoimintaan. Osuuskunnan sääntöjen mukaan olisi ihanteellista, että jokainen yliopisto, josta osuuskunnassa on jäseniä, olisi edustettuna hallituksessa. Tähän mennessä hallituksessa on ollut kolme Helsingin yliopiston opiskelijaa, mutta ei yhtään Turun yliopiston opiskelijaa.

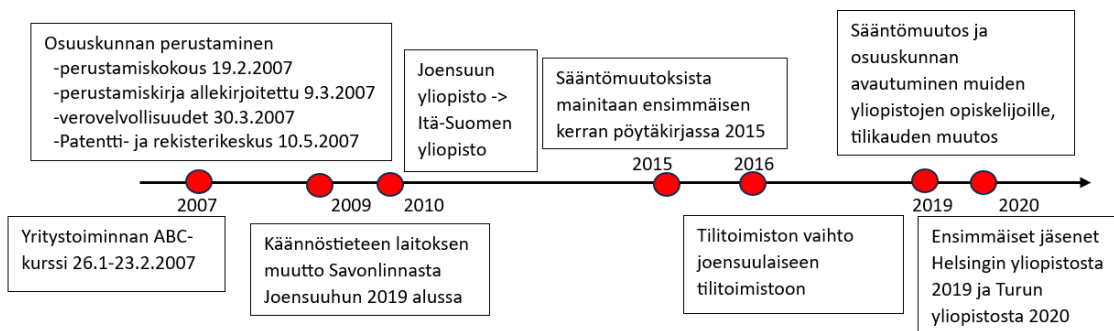
Jäsenten aktivoimiseen on vuosien varrella kokeiltu muun muassa yhteisiä kahvitteluja, jäsenkoulutuksia, erilaisia vapaamuotoisia keskustelufoorumeja ja some-kanavia sekä tapahtumissa tapaamisia. Osallistuminen on ollut vaihtelevaa ja ideoita uusiksi keinoiksi aktivoida jäseniä on kerätty jäsenistöltä myös kyselylomakkeilla. Jäsenrekisterin ajan tasalla pitäminen vaikeutuu, jos jäseniä katoaa ilmoittamatta. Nämä ”haamujäsenet” ovat esimerkiksi valmistuneita opiskelijoita, jotka eivät ilmoita halustaan erota ja joihin ei saada yhteyttä.

Verkkosivujen päivittäminen on ollut lähes kaikkien hallitusten agendalla jossain vaiheessa. Osuuskunnalla on vuosien varrella ollut useita erilaisia verkkosivuja, joilta on löytynyt tietoa osuuskunnasta. Lisäksi osuuskunnan muitakin materiaaleja, kuten infopakettia, esittelymateriaaleja sekä markkinointimateriaaleja pitää aika ajoin päivittää. Osuuskunnalla on useampaan otteeseen ollut käytössään puhelin, jota hallituksen jäsenet ovat päivystäneet. Joka kerta puhelimesta on kuitenkin luovuttu, sillä sille ei ole ollut käyttöä. Eräässä pöytäkirjassa mainitaankin, että puhelin poistetaan käytöstä, koska siihen ei ole soitettu yli vuoteen. Osuuskunnan pääasiallinen viestintäkanava onkin sähköposti, joka on sekin muuttunut muutamaan otteeseen. Nykyinen sähköposti (osuuskunta@monikieliset.fi) otettiin käyttöön vuoden 2012 lopulla. Silloin, kun hallituksessa on ollut töiden koordinaattori, vain hallituksen jäsenet ovat päässeet sähköpostiin. Koordinaattorin tehtävänä on edentää sähköpostiin tulleet kyselyt eteenpäin jäsenille, joten jäsenillä ei ole silloin tarvetta päästä sähköpostia lukemaan. Niinä vuosina, kun hallituksessa ei ole ollut töiden koordinaattoria, kaikki osuuskunnan jäsenet ovat päässeet sähköpostiin.

8 Lopuksi

Yhteenvedoksi Osuuskunta Monikielisten lyhyestä historiasta olen koonnut aikajanan osuuskunnan vaiheista (Kuva 2).

Kuva 2. Osuuskunta Monikielisten toiminnan aikajana

Osuuskunnan tie alkoi erään opiskelijan tarpeesta päästä laskuttamaan oikeata käännytystä jo opiskelujen aikana. Tuolloin ei vielä ollut olemassa kevytyrittäjyyttä tai palveluita laskuttamiseen ilman y-tunnusta. Yrityksen perustaminen oli ainut vaihtoehto. Yksinyrittäminen voi kuitenkin olla pelottava askel opiskelijalle, joten opiskelijaosuuskunnan pe-

rustaminen oli mainio vaihtoehto. Osuuskunta Monikieliset on käännös- ja tulkkauksalan opiskelijaosuuskuntana ainutlaatuinen. Se on tietävästi ainut käännös- ja tulkkauksalan osuuskunta, jonka kautta voi myös laskuttaa asiakkaita. Toivottavasti toiminta jatkuu myös pitkään tulevaisuudessa.

Lähdeluettelo

Tutkimusaineisto

Osuuskunta Monikielisten arkistot: Hallituksen kokousten pöytäkirjat, toimintakertomukset, kirjanpitemateriaalit, markkinointimateriaalit, jäsenrekisteri ja kaikki muut arkistoista löytyneet materiaalit.

Manninen, Jorma. 2006. Yritysmuodot ja niiden valintaan vaikuttavat tekijät. Opetusmateriaali.

Manninen, Jorma. 2007a. Yrityssuunnittelun ABC. Opetusmateriaali.

Manninen, Jorma. 2007b. Yrittäjyyden olemus ja ulottuvuudet. Opetusmateriaali.

Manninen, Jorma. 2007c. Yritystoiminnan taloudelliset perusedellytykset. Opetusmateriaali.

Manninen, Jorma. 2007d. Opintojakson nimi: Yrityssuunnittelun ABC. Opetusmateriaali.

Niva, Heidi. 2007a. Yrityssuunnittelun perusteita, Harjoituksia. Opetusmateriaali.

Niva, Heidi. 2007b. Yrittäjyyden olemus ja ulottuvuudet, Tehtävät. Opetusmateriaali.

Kirjallisuuslähteet

Ahonen, Tuuli. 2022. Osuuskunnan kautta kiinni työelämään. *HUMUS – Humanistit uudistuvassa työelämässä* -blogi, 05/2022. Saatavissa: <https://blogs.uef.fi/humanistit-uudistuvassa-tyoelamassa/2022/05/16/osuuskunnan-kautta-kiinni-tyoelamaan/> [viitattu 13.4.2024].

Liimatainen, Suvi. 2021. Osuuskunta Monikielisten aktiivit esittäytyvät. *Vääntäjä – Helsingin yliopiston kääntäjäopiskelijoiden lehti*. Saatavissa: <https://vaantaja.wordpress.com/2021/04/06/osuuskunta-monikielisten-aktiivit-esittaytyvat/> [viitattu 13.4.2024].

Muukka, Hanna. 2020. Käännösalan opiskelijoiden oma osuuskunta. *Osuustoiminta* 1/2020, 56–57.

Sarsby, Alan. 2016. *SWOT Analysis*. UK: Spectaris Ltd.

UEF 2019. Kielenkääntäjien osuuskunta laajensi toimintaansa. Saatavissa: <https://www.uef.fi/fi/artikkeli/kielenkaantajien-osuuskunta-laajensi-toimintaansa> [viitattu 13.4.2024].

Kirjoittaja

Tuuli Ahonen on englannin kielen ja käännöstieteen väitöskirjatutkija Itä-Suomen yliopistossa. Hän tutkii audiovisuaalisia tekstejä, erityisesti tekstityksiä sekä niiden multimodaalisuutta. Ahonen on ollut Osuuskunta Monikielisten jäsen vuodesta 2015 ja hallituksen jäsen vuodesta 2019 lähtien. Hän on kehittänyt osuuskunnan toimintaa pitkäjänteisesti ja toiminut useissa eri hallitusrooleissa sihteeristä puheenjohtajaan.

Sähköpostiosoite: [tuuli.anniina.ahonen\(at\)gmail.com](mailto:tuuli.anniina.ahonen(at)gmail.com) / [tuuliaho\(at\)uef.fi](mailto:tuuliaho(at)uef.fi)